

Voorzitter, collega's van de raad van Renkum,

Wij, GemeenteBelangen, scharen ons achter het raadsvoorstel om de najaarsnota 23 en de begroting 24 goed te keuren.

Wij doen dit omdat we zien dat Renkum een bestuur heeft dat investeert in de dorpen en realistisch kijkt naar de middelen die daarvoor nodig zijn. We zijn trots op onze prachtige groene gemeente, een genot om te wonen, verblijven of te werken. Niet voor niets zijn we volgens onze inwoners de beste gemeente van de provincie Gelderland. En wat hebben we met elkaar onze 100ste verjaardag mooi gevierd. Hoe trots kunnen we zijn op dat resultaat! Daarnaast zijn we in staat als gemeente onze zorgtaken te vervullen en om onze eigen beleidskeuzes te maken. Als GB willen we keuzes maken in het Renkums belang, waarbij we soms persoonlijke belangen van inwoners moeten laten voor het grotere geheel, maar ook in het verweer te gaan tegen Rijksbeleid. We zijn er trots op dat dit college en de organisatie goed op dreef is die ambities uit het collegeperspectief waar te maken. We focussen op de Renkumse maat, zodat de Renkumse samenleving in haar kracht komt te staan.

Ik noem de ambitie om voor 2030, 900 woningen te bouwen. Het is gelukt om alle ambities met betrekking tot wonen te verwerken in deze begroting, met de plannen op de Hes, de Bram Streeflandweg en de start met de gebiedsvisie op het terrein van Pro Persona in Wolfheze. We gaan akkoord met de extra uitgave hiervoor van 285 duizend euro.

GB is erg enthousiast over de participatietrajecten bij de diverse projecten, ze verlopen vele malen beter dan in het verleden. En daar profiteren we van. Meer draagvlak, samen komen tot betere ideeën, en minder tijdsverlies door procedures. Ook, en dat is voor GB heel belangrijk, wordt hiermee een stukje vertrouwen teruggewonnen in de politiek en bestuur. De samenwerking met inwoners wordt hiermee veel gelijkwaardiger. Zo vervullen we beter onze taak als dienstbare overheid.

Dat geldt met name voor de dorpsvisies. In Wolfheze is deze met enthousiasme opgesteld en afgerond. Een basis om verder op voort te bouwen. Niet alleen op het terrein van ProPersona, maar ook als het gaat om de wegen, veiligheid, kunst en cultuur liggen er basisvoorwaarden om verder uit te werken. We zijn blij dat er inmiddels zicht is op een programmamanager die de ontwikkeling van de leefomgeving integraal gaat oppakken. We blijven als GB hameren op die samenwerking tussen de verschillende beleidsterreinen, zodat projecten duurzaam, integraal en efficiënt kunnen worden opgepakt. Wat betreft de centrum visie Oosterbeek, daar worden prachtige ideeën

uitgewisseld, we kijken uit naar een realistische filtering van deze gedachten in de visie en een gedragen input, ook financieel, vanuit onze inwoners en ondernemers. We wensen de andere dorpen ook zo'n prachtig verbindend traject toe. **Heeft het college zicht op wanneer deze trajecten gaan starten?**

Een derde voor ons belangrijke mijlpaal is de langverwachte cultuurvisie met uitvoering. Er is met veel enthousiasme een en ander in gang gezet en we verwachten met de voorjaarsnota te weten welke plannen er nog extra middelen nodig hebben. Streven van GB is altijd dat de overheid een verbindende factor mag zijn en daarbij middelen beschikbaar stelt om projecten en initiatieven aan te jagen. Daarna moet er zoveel mogelijk op eigen kracht en met eigen fondsen worden verder gegaan.

Om nu te focussen op het lustrumjaar van de 80^e Alrborne herdenking vinden we een logische keuze. Naast alle indrukwekkende herdenkingen met wellicht de laatste keer veteranen in ons midden, betekent het iets voor onze culturele, toeristische en economische sector. Laten we dit goed neerzetten in samenwerking met de andere Airbornegemeenten en de Provincie Gelderland! Een opgeknapte Naald en goed onderhouden monumenten horen daarbij.

En dan hebben we ook te maken met ambities die niet of nog niet kunnen worden uitgevoerd. Uiteraard doet dat pijn. Deels heeft dat met capaciteit te maken. Het is nog steeds moeilijk om mensen te vinden. Dit is een blijvende zorg. We zijn blij dat er op het gebied van verkeer nieuw personeel is gevonden en we kijken uit naar de mobiliteitsvisie. Ook deze visie wordt weer samen met de inwoners opgesteld. Dat er nog geen budget beschikbaar is gesteld voor de uitvoering vinden we niet problematisch omdat eerst uit de visie moet blijken wat nodig is en wat onze beleidskeuzes worden. Ook dat is realisme! Vanuit GB zullen we zeker ook onze input aandragen die onder meer vanuit het ideeënboek tot ons is gekomen.

We zien ook dat er voor inwonersinitiatieven middelen worden onttrokken. Jammer, maar als raad zijn wij hier aan zet. Dit gaat over onze gezamenlijke opdracht in een startnotitie voor beleid op participatie en inwonersinitiatieven. Laten we daarom allen komen naar de raadsontmoeting op 7 november om onze input te leveren.

Helaas, zitten we ook in de situatie dat we 1,3 miljoen tekort op jeugdzorg te verwerken kregen. Dit heeft ons verrast. Het is heel jammer

om een deel van onze ambities hierom te moeten parkeren. We weten dat het een landelijk probleem is, maar hoe gaat het college voorkomen dat dit een structureel probleem wordt. Kunnen we de uitgaven beter monitoren? Wat zijn de maatregelen die kunnen voorkomen dat we steeds weer geconfronteerd worden met onverwachts hoge uitgaven binnen het sociaal domein? Is er contact met Den Haag over dit soort tegenvallers?

Ook met de verwachte ravijnjaren in het verschiet begrijpen we dat we onze ambities moeten bijstellen en het college de realistische koers vaart die GB graag ziet. Maar het blijft zuur. We hopen dat er in de voorjaarsnota ruimte is om alsnog een aantal ambities te verwezenlijken, maar extra's zit er voorlopig niet in. Goed om met elkaar hierover samen het gesprek te voeren.

Tot slot, wat maakt Renkum, Renkum

Wij geloven in een samenleving, die zichzelf van onderop ontwikkelt, waar kleine initiatieven en een grote verscheidenheid de dorpen leefbaar maken. Waar we niet afhankelijk zijn van grote logge systemen en universele besluiten, maar een overheid dichtbij. Deze begroting laat zien dat onze gemeente in staat is om in zwaar weer een sluitende begroting neer te leggen waarin voorzieningen blijven en er geen OZB – verhoging is. Dit is de kracht van Renkum en dat geeft vertrouwen!

Als het om de toekomst gaat kunnen we focussen op tekorten en wat niet lijkt te lukken. Wij willen kijken vanuit kracht en wat welk kan. Wij zien gelukkig met name levendige dorpen die het verdienen om op hun eigen wijze te worden ontwikkelt. We zien ook een enthousiaste organisatie die er de schouders onder zet. En we zien welwillendheid in deze raad om niet alleen kritisch maar ook constructief samen te werken om Renkum nog beter tot haar recht te laten komen! Het is goed om samen het komende jaar richting te bepalen zoals het college voorstelt, en ambities, middelen en capaciteit in balans te brengen.

We blijven daarin aandacht vragen voor onze ondernemers, de toeristische sector en de fantastische mogelijkheden tot recreatie vanwege onze waardevolle cultuur en natuur. We willen de hechtheid van onze dorpsgemeenschappen stimuleren met noaberschap en zorg voor elkaar, door ontmoetingsplekken te stimuleren en mantelzorgers te ondersteunen. Doorzetten van de groei van Renkum voor Elkaar als het gaat om contacten met allerlei Renkumse initiatieven, zodat het een herkenbaar en voor ieder zichtbare organisatie is.

Ook zetten inwoners zich in voor Oekraïense vluchtelingen en voelen

zich verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders uit alle windstreken. Er zijn vele groene initiatieven zoals de Renkumse Plandeldagen. We mogen onze handen dichtknijpen als het gaat om de enorme inzet van onze inwoners. Als overheid kunnen we niets anders dan dit blijven aanmoedigen en stimuleren met voorzieningen op maat. De Renkumse Maat!